

UDDANNELSE 12. juni 2023

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Emilie Damm Klarskov
Analysechef

Uden bedre velfærdsuddannelser og arbejdsvilkår kan vi ikke løse rekrutteringskrisen

Mange unge overvejer at læse til lærer, pædagog, socialrådgiver eller sygeplejerske, men arbejdsvilkår, løn og uddannelsernes faglige niveau skræmmer. Derfor skal vi investere i vores fælles velfærd.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Gennem de senere år er søgningen til flere professionsuddannelser faldet. Det gælder blandt andet pædagoguddannelsen, læreruddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen. Samtidig bliver vi i de kommende år flere ældre og flere børn i Danmark.

” Hvis vores stærke, universelle velfærdsmodel skal bestå, er det nødvendigt, at flere unge vælger velfærdsuddannelserne til. Kvaliteten af pasning i dagtilbud, af undervisningen i folkeskolen og af behandlingen i sundhedssektoren er helt afhængig af de ansattes kvalifikationer.

Analysechef Emilie Agner Damm

Store generationer går i disse år på pension, og mange vil i løbet af de næste 10-20 år blive plejekrævende. Samtidig vil deres børnebørn have brug for pasning i daginstitutioner og fritidshjem samt undervisning i folkeskolen.

Kombinationen af færre velfærdsuddannede og flere med behov for velfærdsstaten er udgangspunktet for den rekrutteringskrise inden for velfærdsfagene, som vi står i, og som kun forværres fremover.

Hvis vores stærke, universelle velfærdsmodel skal bestå, er det nødvendigt, at flere unge vælger velfærdsuddannelserne til. Kvaliteten af pasning i dagtilbud, af undervisningen i folkeskolen og af behandlingen i sundhedssektoren er helt afhængig af de ansattes kvalifikationer.

Vi ser allerede i dag en [stigning i antallet af læreransatte i folkeskolen uden en læreruddannelse](#), ligesom mange daginstitutioner i de større byer har rekrutteringsudfordringer, når de skal ansætte pædagoger, hvorfor de oftere og oftere ender med en ufaglært ansat. Mange hospitalsafdelinger melder også om mangel på sygeplejersker.

Velfærdsuddannelser fravælges især på grund af arbejdsvilkår og fagligt niveau

Danmarks Evalueringsinstitut, EVA, har tidligere i år undersøgt uddannelsesvalget blandt unge, der er begyndt på en videregående uddannelse. [Analysen](#) viser, at mange unge faktisk har overvejet at læse til

lærer, pædagog, socialrådgiver eller sygeplejerske, men at de har fravalgt uddannelserne på grund af bekymringer om dårlige arbejdsvilkår og lav løn.

Blandt studerende, som har fravalgt sygeplejerskeuddannelsen, er bekymringer for arbejdsvilkårene faktisk den primære årsag til fravalget. Også blandt studerende, som har fravalgt at læse til lærer, pædagog og socialrådgiver, vægter bekymringer for arbejdsvilkår højere end bekymringen for at få en lav løn.

” *Blandt studerende, som har fravalgt sygeplejerskeuddannelsen, er bekymringer for arbejdsvilkårene faktisk den primære årsag til fravalget*

Analysechef Emilie Agner Damm

Undersøgelsen viser også, at der blandt studerende med høje gymnasiekarakterer er en bekymring for, at uddannelsernes faglige niveau ikke er højt nok.

EVA's undersøgelse giver politikerne konkrete muligheder for at handle på de dalende søgetal til velfærdsuddannelserne, vi har set de seneste år.

Investér i velfærden og forbedr velfærdens uddannelser

For det første skal velfærden styrkes. Mange års besparelser har betydet, at der mange steder i velfærdssektoren skal løbes for stærkt, og at arbejdsvilkårene er blevet forringet.

Selvom den tidligere S-regering gennem flere kommune- og regionsaftaler sikrede et økonomisk løft af velfærdssektoren, ligger antallet af [offentlige arbejdstimer per borger 4,6 procent lavere end for ti år siden](#).

En styrkelse af den fælles velfærd vil både forbedre de offentlige tilbud, men det vil også forbedre arbejdsvilkårene for de ansatte. Når minimumsnormeringer i daginstitutionerne for eksempel træder i kraft næste år, vil det betyde, at pædagoger får flere kolleger. På samme måde kan velfærdsløft af folkeskolen og sundhedssektoren betyde, at flere sygeplejersker og lærere oplever at have tid til at løse opgaven på en tilfredsstillende måde.

For det andet skal velfærdsuddannelserne forbedres. EVA har [tidligere vist](#), at der er kvalitetsudfordringer på pædagoguddannelsen i dag, og uddannelserne har gennem en årrække oplevet [besparelser](#). [Reformkommissionen](#) pegede tidligere i år også på, at det kræver et økonomisk løft og en kvalitetsforbedring af både pædagog- og læreruddannelsen, hvis flere unge skal vælge uddannelserne til. Det gælder især blandt de fagligt stærkeste unge.

” *Det kræver altså en økonomisk prioritering af velfærden, hvis vi også i fremtiden ønsker et stærkt velfærdssamfund*

Analysechef Emilie Agner Damm

For det tredje kræver det en ordentlig løn til velfærdsansatte i den offentlige sektor. Regeringen har foreslået en pulje på tre milliarder kroner til højere lønninger, og Lønstrukturkomitéen er i den afsluttende fase i forhold til at undersøge eventuelle ubalancer i de offentlige lønninger.

Det kræver altså en økonomisk prioritering af velfærden, hvis vi også i fremtiden ønsker et stærkt velfærdssamfund